

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства юстиції України
до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих
актів України щодо використання електронних адрес»,
внесеного на розгляд народними депутатами України
Костіним А.Є., Бабієм Р.В.
(реєстр. № 3860-д від 07.06.2021)

перше читання

Міністерство юстиції України **підтримує** проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання електронних адрес» (далі – проєкт Закону), водночас висловлює такі зауваження.

Пунктом 1 розділу I проєкту Закону пропонується внести зміни до Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК) в частині доповнення положеннями щодо особливостей направлення процесуальних документів на офіційну електронну адресу учасника судового процесу.

Так, проєктом Закону пропонується викласти у новій редакції частину третю статті 120 ГПК, якою визначити, що виклики і повідомлення здійснюються шляхом вручення ухвали в порядку, передбаченому цим Кодексом для вручення судових рішень.

Якщо учасник судового процесу *зазначив* у заяві, скарзі, клопотанні, відзиві, що адресовані суду, *свою офіційну електронну адресу або офіційна електронна адреса учасника судового процесу міститься в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань* (далі – Єдиний державний реєстр), суд може здійснювати вручення ухвали лише на таку офіційну електронну адресу. При цьому підтвердженням вручення ухвали є повідомлення про її направлення до адресата.

Звертаємо увагу, що запропонований вище механізм суперечить нормам статті 6 ГПК, якою визначений порядок вручення судових рішень.

Так, згідно зі статтею 6 ГПК у господарських судах функціонує Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (далі – ЄСІТС). ЄСІТС відповідно до закону забезпечує обмін документами (надсилання та отримання документів) в електронній формі між судами, між судом та учасниками судового процесу, між учасниками судового процесу, а також фіксування судового процесу і участь учасників судового процесу у судовому засіданні в режимі відеоконференції.

Суд направляє судові рішення та інші процесуальні документи учасникам судового процесу на їхні офіційні електронні адреси, вчиняє інші процесуальні дії в електронній формі із застосуванням ЄСІТС в порядку, визначеному цим Кодексом та Положенням про ЄСІТС та/або положеннями, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів).

Адвокати, нотаріуси, приватні виконавці, арбітражні керуючі, судові органи місцевого самоврядування, суб'єкти муніципального сектору економіки та особи, які

провадять клірингову діяльність у значенні, наведеному в Законі України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», *реєструють офіційні електронні адреси в ЄСІТС в обов'язковому порядку. Інші особи реєструють свої офіційні електронні адреси в ЄСІТС в добровільному порядку.*

При цьому до вказаної вище статті проектом Закону зміни не вносяться.

Таким чином, положення пункту 1 розділу I проекту Закону не узгоджуються з нормами статті 6 ГПК, відповідно запропоновані зміни до ГПК потребують доопрацювання.

Аналогічні за своїм змістом зауваження стосуються також запропонованих змін до Цивільного процесуального кодексу України та Кодексу адміністративного судочинства України.

Абзацом шостим підпункту 2 пункту 4 розділу I проекту Закону пропонується доповнити статтю 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» про реєстрацію частиною восьмою, якою встановити, що відомості про адреси офіційної електронної пошти реєструються в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань. Інші інформаційні системи, публічні електронні реєстри отримують інформацію про адреси офіційної електронної пошти у порядку інформаційної взаємодії з цими ресурсами.

Також пунктом 2 розділу II Прикінцеві та перехідні положення проекту Закону визначено, що юридичні особи (у тому числі державні органи та органи місцевого самоврядування) та фізичні особи – підприємці, зареєстровані до набрання чинності цим Законом, зобов'язані подати державному реєстратору відомості про свою офіційну електронну адресу упродовж шести місяців з дня набрання чинності цим Законом.

З огляду на викладене зазначаємо, що Міністерство юстиції України не погоджується з тим, що офіційні електронні адреси юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань будуть реєструватись в Єдиному державному реєстрі та обиратись самостійно заявником (у довільному форматі).

У такому разі може виникнути ситуація, коли суб'єкти господарювання ухилятимуться від внесення офіційної електронної адреси до Єдиного державного реєстру або будуть вносити некоректну інформацію, у тому числі електронну адресу, якої не існує.

В Єдиному державному реєстрі мають автоматично присвоюватись суб'єктам господарювання офіційні електронні адреси без можливості їх обрання.

У зазначеному вище випадку створиться чіткий ресурс, з яким буде зручно співпрацювати органам державної влади та суб'єктам господарювання.

Пунктом 1 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону передбачається, що цей Закон набирає чинності з наступного дня після його офіційного опублікування.

Слід звернути увагу, що реалізація положень проекту Закону потребує суттєвого доопрацювання програмного забезпечення Єдиного державного реєстру, для чого необхідно не менше шести місяців.

Частиною другою розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону передбачається, що юридичні особи (у тому числі державні органи та органи місцевого самоврядування) та фізичні особи – підприємці, зареєстровані до набрання чинності цим Законом, зобов'язані подати державному реєстратору відомості про свою офіційну електронну адресу упродовж шести місяців з дня набрання чинності цим Законом. У разі неподання відповідними особами зазначеної інформації у встановлений у цьому пункті строк особи, відповідальні за подання такої інформації, притягуються до відповідальності згідно із законом.

Водночас станом на сьогодні чинними нормативно-правовими актами не передбачено відповідальності за неподання державному реєстратору відомостей про свою офіційну електронну адресу, а отже, для застосування зазначеної вище норми необхідним є внесення відповідних змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Також проект Закону не відповідає вимогам нормопроектувальної техніки.

Відповідно до правил нормопроектувальної техніки у законі, до якого вносяться зміни, обов'язково зазначається джерело опублікування – Офіційний вісник України, Відомості Верховної Ради України, а також джерело опублікування законів, якими до закону вносилися зміни. При викладенні закону в новій редакції або в разі доповнення його новим розділом, главою або статтею зазначається джерело опублікування всіх змін, що вносилися до закону. В інших випадках слід вказувати джерело опублікування тільки тих змін, що стосуються статей, до яких у цей час вносяться зміни.

Разом з тим проектом Закону пропонується внести зміни до Господарського процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992 р., № 6, ст. 56), Цивільного процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40–41, № 42, ст. 492) та Кодексу адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005 р., № 35–36, № 37, ст. 446).

Перший заступник Міністра

Євгеній ГОРОВЕЦЬ